



## Cova de Can Cotis; Cova de Rellinars

Rellinars

### Ubicació

**Comarca:** Vallès Occidental  
**Lloc/Adreça:** Can Cotis  
**Emplaçament**  
**Alçada:** Vessant dret Riera de Rellinars  
277

### Coordenades:

**Latitud:** 41.63909  
**Longitud:** 1.89843  
**UTM Est (X):** 408256  
**UTM Nord (Y):** 4610292

### Classificació

**Número de fitxa** 08179 - 58  
**Àmbit:** Patrimoni natural  
**Tipologia** Zona d'interès  
**Estil / època:** Contemporani Modern  
**Segle** XVIII-XX  
**Estat de conservació** Regular  
**Notes de conservació:** Degradat per abandó.  
**Protecció** Legal  
**Observacions protecció:** Pla d'Ordenació Urbanística Municipal  
**Accés** Fàcil  
**Ús actual:** Sense ús  
**Titularitat** Privada  
**Titular:** 08178A008000150000OZ  
**Fitxes associades:**

[Can Cotis](#)

**Autoria de la fitxa** Jordi Montlló i Laura Bosch  
**Data de registre de la fitxa:** ds., 02/03/2019 - 01:00

## Descripció

La cova de Can Cotis està situada per sota mateix de les corts de la casa i l'antic trull, al davant de masia, al cingle que dona a la Riera de Rellinars. Per accedir-hi si pot anar per la carretera B-122 en direcció a Castellsbell i el Vilar (poc abans del PK 17). La casa està a mà esquerra.

Es tracta d'una cavitat natural d'uns nou metres de fondària per 6 metres d'amplada i 4,5 d'alçada amb senyals d'haver estat repicada de manera artificial per l'home. Està excavada en un paquet de gresos i margues del període eocè. La porta se situa a un costat i la part que comunica amb la Riera de Rellinars està protegida per un mur de pedra lligada amb morter de calç. En el sòl hi ha dues moles cisellades; la més grossa es troba al davant mateix de la porta; l'altra està completament tapada per la pols, terra i diferents residus ja que la última ocupació de la cova va ser com a galliner.

## Observacions:

El 10 de març de l'any 2016, E. Calderón i J. de la Vega van accedir a la cova per aixecar un topogràfic.

## Història

Segons J. de la Vega, la presència de les dues moles amagades a l'interior de la cova podrien estar relacionades no amb un trull sinó amb la molta de pólvora, durant les guerres carlines, i també fa constar que el mateix passava amb el mas de Les Cases.

La preparació i trituració dels diversos components que formen la pólvora (salnitre, sofre i carbó vegetal) es podia realitzar de forma manual o mitjançant un molí, normalment a partir del segle XVII, més o menys sofisticat. En tot cas es devia fer a petita escala per evitar o limitar el risc de deflagració. Damunt la solució de salnitre s'hi abocava el sofre i el carbó barrejats. Després s'escalfava per evaporar l'aigua i finalment es portava a les moles del molí. De salnitre se'n troba a Collbató en el massís de Montserrat i ja en el segle XIII s'aprofitava de les coves del Ratpenat en el mateix municipi.

Xavier Sitjes i Ramon Vall pensen que aquesta cova hauria estat originàriament eremítica, ocupada pels fundadors dels monestirs i esglésies durant el segle X, vinculats abans d'abraçar l'observança benedictina, per algun tipus de pacte monàstic visigòtic. Per tant, segons aquests autors, la cova es tractaria d'una eremita que després donaria lloc a la construcció de l'església vella dedicada a Sant Pere i Sant Fermí al segle X i XI, documentada des de l'any 951 com a sufragània de Vacarisses, tot i la descoberta d'un ara paleocristiana, podria fer pensar en un lloc de culte molt més antic.

## Bibliografia

ABELLAN, Joan Antoni (2009). Banyoles i els molins de pólvora, 3. Les Garrotxes.

AJUNTAMENT DE RELLINARS (2014). Catàleg de béns a protegir; dins Pla d'Ordenació Urbanística Municipal.

SITJES i MOLINS, Xavier (1986) Esglésies romàniques de Bages, Berguedà i Cardener. Sobrerroca, Manresa.

VALL i RIMBLAS, Ramon (1976). El repoblament del Vallès, dins Arraona: revista d'història, núm. 1, pp. 7-26

<https://espeleoworld.com/c/cova-de-rellinars>

<http://toponimsdecastellsbell.blogspot.com/2016/01/cal-cotis-cova-i-font...>

